

สถาบันโรคผิวหนังเตือนภัยจากการแพ้ผลิตภัณฑ์หรือเครื่องสำอางกลุ่มที่ทำให้มีผิวดำ

ผลิตภัณฑ์หรือเครื่องสำอางในกลุ่มที่ทำให้ผิวดำใส่กำลังเป็นที่นิยมในท้องตลาด มีทั้งที่เป็น แบรินค์เนมและที่ไม่ใช่แบรินค์เนม ใช้กับทั้งผิวน้ำและผิวดำ แม้แต่ในส่วนที่อยู่ในร่มผ้าเช่นรักแร้ นอกจากนี้ยังเป็นไปตามแฟชั่นของการสวมใส่เสื้อผ้าด้วย เช่นในรายที่ชอบใส่เสื้อสายเดี่ยวต้องการให้รักแร้ขาวเนียนไปด้วย

แพทย์หญิงมิ่งขวัญ วิชัยดิษฐ ผู้อำนวยการสถาบันโรคผิวหนัง กล่าวว่า ผลิตภัณฑ์หรือเครื่องสำอางในกลุ่มที่ทำให้มีผิวดำใสจะมีส่วนประกอบได้หลายอย่างตั้งแต่ กลุ่มของสารกันแดด สารที่ออกฤทธิ์กับเซลล์สร้างเม็ดสีที่เรียกว่าเมลาโนไซท์โดยตรง หรือไปออกฤทธิ์ในการป้องกันการขนส่งเม็ดสีไปยังส่วนของผิวหนังชั้นนอก สำหรับการแพทย์สารที่มีคุณสมบัติดังกล่าวที่ใช้เป็นยาจะมีส่วนประกอบของไฮโดรควิโนน กรดอะซิติก เอ เซช เอ สารบางตัวในกลุ่มที่เป็นโลหะหนัก เช่นปรอท จัดเป็นสารห้ามใช้ในเครื่องสำอาง แต่อาจพบได้ในผลิตภัณฑ์หรือเครื่องสำอางที่ไม่ได้มาตรฐานหรือไม่ผ่าน อย.เมื่อมีการนำไปใช้โดยผู้บริโภคเป็นเวลาดูแลต่อเนื่องนาน ๆ อาจทำให้เกิดผลข้างเคียงในลักษณะของการแพ้มีอาการคัน มีผื่นผิวดำอักเสบ หรือเกิดการระคายเคืองขึ้นได้ โดยจะมีอาการแดง ร้อนของผิวหนังบริเวณที่ใช้ผลิตภัณฑ์หรือเครื่องสำอางนั้น ๆ ในกรณีที่ใช้ติดต่อกันเป็นเวลานานจะทำให้เกิดรอยขาวในลักษณะที่คล้ายกับด่างขาวได้โดยเฉพาะอย่างยิ่งในกลุ่มของผลิตภัณฑ์ที่มีส่วนประกอบของไฮโดรควิโนน โลหะหนัก เช่น ปรอท สาร MBHQ (Monobenxyl ether of hydroquinone) โดยกลไกของการเกิดพิษกับเซลล์เมลาโนไซท์

แพทย์หญิงพุกกลิ่น ตริสุโกศลผู้เชี่ยวชาญด้านบริการสถาบันโรคผิวหนัง กล่าวเพิ่มเติม ว่าการใช้ผลิตภัณฑ์หรือเครื่องสำอางที่มีส่วนผสมของไฮโดรควิโนนเป็นระยะเวลานาน ๆ จะทำให้ผิวหนังบริเวณที่สัมผัสกับสารเกิดเป็นรอยคล้ำขึ้นมากกว่าเดิม จากการที่ไฮโดรควิโนนไปยับยั้งการทำงานของเอนไซม์ที่มีชื่อว่า homogentisic acid oxidase ทำให้เกิดการสะสมของ homogentisic acid ซึ่งจะถูกเปลี่ยนไปเป็น ochronotic pigment ทำให้มีสีผิวเป็นสีน้ำตาลทองเกิดภาวะที่เรียกว่า โอโครโนซิส

สำหรับสารปรอทที่เป็นส่วนผสมอยู่ในผลิตภัณฑ์หรือเครื่องสำอาง เมื่อใช้เป็นระยะเวลานาน ๆ จะทำให้สีของผิวหนังเข้มขึ้นจากการสะสมของ mercury granules โดยซึมผ่านทางรูขุมขนและต่อมไขมัน การสะสมของปรอทในส่วนของเคอราติน เช่น เล็บ จะทำให้มีสีที่ผิดปกติ และเกิดเล็บประาะบางได้

การเกิดพิษของปรอทต่อร่างกาย อาจเกิดแบบเฉียบพลันโดยมีอาการทางระบบทางเดินอาหาร ปวดท้อง และปวดอวัยวะ ในรายที่เป็นพิษเรื้อรังจะมีอาการทางไต และอาการทางระบบประสาท

นอกจากนี้อาจมีส่วนผสมของสเตียรอยด์ในผลิตภัณฑ์หรือเครื่องสำอางที่ทำให้ผิวดำ โดยไปลดการสร้างฮอร์โมน propiocortin ซึ่งเป็นฮอร์โมนที่กระตุ้นเซลล์สร้างเม็ดสีเมลาโนไซท์ ให้ลดลง จึงทำให้มีการหดตัวของเส้นเลือดในผิวหนัง ผิวจึงขาวขึ้นด้วย

ดังนั้น กล่าวสรุป การเลือกใช้ผลิตภัณฑ์หรือเครื่องสำอางที่ทำให้ผิวดำจึงควรพิจารณาให้รอบคอบ และเลือกที่มีความปลอดภัยเพื่อหลีกเลี่ยงการเกิดผลข้างเคียง ในกรณีที่เกิดความไม่แน่ใจว่าจะเป็นอาการจากการแพ้หรือไม่ แนะนำให้หยุดใช้ผลิตภัณฑ์หรือเครื่องสำอางนั้น ๆ และพบแพทย์ผู้เชี่ยวชาญด้านโรคผิวหนังเพื่อรับการตรวจ วินิจฉัย และทำการรักษาจะปลอดภัยดีกว่า